

საერთაშორისო ურთიერთობების ახალი ეკონომიკური აქტორი: BRICS მოქმედებაში, მისი პოტენციური და პერსპექტივა

სალომე ონიანი, ზურა გამთენაძე, ამზა ჩარგაზია,
თამთა კავლელაშვილი, თინათინ ბეშქენაძე
თსუ, ბაკალავრიატის მე-3 და მე-4 კურსის სტუდენტები.

რეზიუმე

მოცემულ ნაშრომში გაანალიზებულია ერთ-ერთი მსხვილი ეკონომიკური კავშირის **BRICS**-ის ეკონომიკურ-ფინანსური მახასიათებლები. ნაშრომში შემოთავაზებულია ახსნა იმისა თუ რა მიზნებით შეიქმნა აღნიშნული კავშირი, რა მიმართულებებით მუშაობს და რომელ რეგიონებსა თუ სფეროებზეა უფრო მეტად ორიენტირებული. კავშირის შესახებ დეტალური ინფორმაციის მიღებისთვის ნაშრომში ცალკეულ თავებად არის წარმოდგენილი თითოეული წევრის, ბრაზილიის, ინდოეთის, ჩინეთის, რუსეთისა და სამხრეთ აფრიკის ეკონომიკური განვითარების მოკლედ მიმოხილვა და დღევანდელი მდგომარეობა, ასევე ფინანსური ფოკუსირების არეალები. ნაშრომში დამატებით გაანალიზებულია კავშირის წევრებს შორის ურთიერთობები, რომლებიც მოიცავს პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ასპექტებს, ხოლო ბოლოს შემოთავაზებულია **BRICS**-ის განვითარების შესაძლო სცენარები.

საკვანძო სიტყვები: **BRICS, ალტერნატიული სისტემა, ფინანსური დახმარებები, ვაჭრობა.**

შესავალი

21 საუკუნეში მსოფლიო ასპარეზზე გამოჩნდა 5 ახალი ინდუსტრიული ქვეყნის – ბრაზილიის, ინდოეთის, ჩინეთის, რუსეთისა და სამხრეთ აფრიკის კავშირი **BRICS**. ეს სახელმწიფოები წარმოადგენს 5 ძლიერ ეკონომიკას, რომელთა მთლიანი შიდა პროდუქტი 1 ტრილიონ დოლარს აღემატება. ბრიქსის ქვეყნების 2013 წლის ღურბანის სამიტზე სამხრეთ აფრიკაში შეთანხმდნენ,

რომ შექმნიდნენ “ახალი განვითარების ბანკს” (New Development Bank), რომელიც მსოფლიო ბანკის წმინდა დასავლურ საფინანსო ინსტიტუციის დომინირების შესამცირებლად უნდა შექმნილიყო. 2014 წლის 15 ივლისს ფორტალეზაში, ბრაზილიაში ამ ბანკმა მუშაობა ოფიციალურად დაიწყო და დღეს ორგანიზაცია მოიცავს მსოფლიო მოსახლეობის 40%-სა (2.8 მილიარდი ადამიანი) და მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობით (16 ტრილიონი დოლარი) მსოფლიო GDP-ის მაჩვენებლის 1/4-ს.¹ აღსანიშნავია ის, რომ შეიქმნება ბრიქსის წილის ზრდა მსოფლიო ექსპორტში, თუ 1980-წლისათვის იგი მხოლოდ 4%-ს წარმოადგენდა, 2010 წლისათვის ამ ციფრმა უკვე 15%-ს მიაღწია, რაც ქმნის ორგანიზაციას გლობალურად გადაწყვეტილების მიმღებად და გავლენის მომხდენად მსოფლიო ეკონომიკურ ორგანიზაციებში, როგორებიცაა - საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF), მსოფლიო ბანკი (WORLD BANK) და სხვა ეკონომიკურ ინსტიტუციებსა თუ საფონდო ბირჟებზე.² ამავდროულად მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ბრიქსის წევრ ქვეყნებში უკანასკნელ პერიოდში ეკონომიკური ვითარება ორგანიზაციისთვის არც თუ ისე სახარბიელო მდგომარეობას ქმნის. ისინი დგანან გამოწვევების წინაშე, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი როლი შეასრულოს ბრიქსის სამომავლო განვითარებაში.

ძირითადი ტექსტი

BRICS. 2013 წელს BRICS-ის მეხუთე საერთაშორისო სამიტზე სამხრეთ აფრიკის ქალაქ დურბანში გამოითქვა აზრი ორგანიზაციის მიერ სავალუტო ბანკის მსგავსი პროექტის შექმნის აუცილებლობის შესახებ ფორტალეზაში 2014 წლის 15 ივლისს. BRICS-ის სამიტზე გადაწყდა ახალი განვითარების ბანკის შექმნა. ბანკის მისიაა შეითვისოს ის ნიშა, რაც სამხრეთ ნახევარსფეროში არსებობს ეკონომიკური აღმავლობის სფეროში და დაეხმაროს წევრ

1 GLOBAL SHERPA, BRIC Countries _ Background, Latest News, Statistics and Original Articles. <http://www.globalsherpa.org/bric-countries-brics>

2 Alejandro Lavopa, Industrialization Lessons from BRICS: A Comparative Analysis <http://ftp.iza.org/dp7543.pdf>

ქვეყნებს, მიაღწიონ უფრო ეფექტურ ეკონომიკურ მულტილატერალიზმს სხვადასხვა სფეროში – იქნება ეს ვაჭრობა, ფინანსური სესხები და ა.შ. გეოგრაფიულად ბანკის ფუნქციონირება მოიცავს დაბალი და საშუალოდ განვითარებული ქვეყნების ბაზრებს (საჰარის ქვეყნები, შუა აღმოსავლეთი და ოკეანეთის ქვეყნები). ნიშანდობლივია, რომ ტროპიკული აფრიკის ქვეყნებისთვის ეს ბანკი კრედიტის მიმწოდებელი ერთადერთი ორგანიზაციაა, ვინაიდან საერთაშორისო სავალუტო ფონდს, როგორც ჩანს, ამ რეგიონის განვითარების მიმართ სკეპტიკური თვალთახედვა აქვს. გარდა ამისა, „ბრეტონ ვუდსის წესრიგის“ მიხედვით, სავსებით ამკარაა საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებზე დღესდღეობით აშშ-სა და ევროპის გავლენა (World Bank, IMF). განვითარების ახალი ბანკი კი ამ მხრივ პირველი ალტერნატივაა, 1940-იან წლებში დაფუძნებულ ინსტიტუციებთან საბრძოლველად. ფინანსურ შესაძლებლობებს რაც შეეხება, „ახალი განვითარების ბანკს“ თავის რეზერვებში აქვს 50 მილიარდი აშშ დოლარის ოდენობით საწყისი კაპიტალი (10 მილიარდი თითოეული წევრისგან), ამ ორგანიზაციის პარტნიორ ეკონომიკურ კონცესიას (RCA) კი 100 მილიარდი (აქედან 41%-ჩინეთის კონტრიბუციაა, 18% რუსეთის, ინდოეთისა და ბრაზილიის, ხოლო 5% სამხრეთ აფრიკის). ჯამში მათი რესურსი 150 მილიარდი \$-მსოფლიო ბანკის (232 მილიარდი) და საერთაშორისო მონეტარული ფონდის (755 მილიარდი) მეხუთედია. ბანკის მთავარი ოფისი შანხაიშია¹.

საინტერესოა, რომ აფრიკის ქვეყნებს, სადაც ე.წ. დიქტატორული რეჟიმებია, სესხს არავინ აძლევს. ახალი განვითარების ბანკს კი არ აქვს „მაღალი სტანდარტები“ სესხის გასაცემად. იგი შეიძლება მოგვევლინოს მესამე სამყაროს იმედად. ამის პრაქტიკული მაგალითები უკვე არსებობს – ჩინეთი სუდანის მთავრობას ეხმარება ინფრასტრუქტურის შექმნაში (რკინიგზების მშენებლობა, ადმინისტრაციული ნაგებობების გამართვა). ჩინეთი უკვე განიხილება აფრიკის ქვეყნების მთავარ ეკონომიკურ პარტ-

1 Dingding Chen, The Diplomat, 3 Reasons the BRICS' New Development Bank Matters <http://thediplomat.com/2014/07/3-reasons-the-brics-new-development-bank-matters/>

ნიორად, ყიდულობს მიწებს აფრიკული ქვეყნებიდან და ხსნის საწარმოებს, იყენებს იაფ მუშა ხელს (იმაზე იაფს, ვიდრე თავად ჩინეთში). ცხადია, რომ ჩინეთი ახდენს აფრიკის „ეკონომიკურ კოლონიზაციას“. ¹ იმისთვის, რომ ორგანიზაციას როლი ნათელი გახდეს, მნიშვნელოვანია ბრიქსის ქვეყნების ახლანდელი ეკონომიკური პოტენციალის განხილვა.

ჩინეთი. ჩინეთის ეკონომიკა მსოფლიოში მეორეა მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობით. იგი, მსოფლიო ბანკის 2014 წლის მონაცემების მიხედვით, აგრეთვე არის მსოფლიოს ყველაზე სწრაფად მზარდი ეკონომიკა წლიურად ეკონომიკის მოცულობის 10%-იანი ზრდით უკანასკნელი 30 წლის განმავლობაში. ეს ყველაფერი სოციალიზმის ეკონომიკური მოდელისა და „ჩინური კომუნიზმის“ დამსახურებაა, რომელმაც შეძლო სწრაფად გადართულიყო კაპიტალიზმის სავაჭრო სისტემაზე. იგი აგრეთვე არის მსოფლიოში ნაწარმის უდიდესი ექსპორტიორი, მეორე ადგილზეა იმპორტის მოცულობით, ხოლო საბაზრო მოთხოვნა ჩინეთში ყველზე სწრაფად იზრდება.

ასევე, აღსანიშნავია, რომ ჩინეთმა მოახერხა შეემცირებინა მთლიან მოსახლეობაში სიღარიბეში მცხოვრებ ადამიანთა წილი. 1979 წელს, როდესაც მან წამოიწყო საბაზრო რეფორმები, მოსახლეობის 80%-ზე მეტი ცხოვრობდა სიღარიბეში. 2013 წლისთვის კი ეს წილი დაეცა 10%-ზე დაბლა. ²

ჩინეთი უდიდეს როლს თამაშობს მსოფლიო ვაჭრობაში, აქვს რა დამყარებული სავაჭრო ურთიერთობები მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანასთან, აწარმოებს მაღალი და დაბალი ხარისხის პროდუქტს. აქ გახსნილია მსოფლიო ტრანსნაციონალური კორპორაციების უდიდესი საწარმოები (რაც ნაწილობრივ მუშა ხელის სიაფის, ხოლო, მეორე მხრივ, კი ბაზრის მოთხოვნითაა განპირობებული). სიტუაცია შეიცვალა მე-20 საუკუნეში, როდესაც ჩინეთი მეგალე

1 James Raymond Vreeland, What the new bank of BRICS is all about <http://www.washingtonpost.com/blogs/monkey-cage/wp/2014/07/17/what-the-new-bank-of-brics-is-all-about/>

2 Barone Barbara and Robert Bendini, China: Economic Outlook, 2015, (European Union, 2015). [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA\(2015\)549063_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA(2015)549063_EN.pdf)

ქვეყნიდან იქცა სესხების გამცემ ქვეყანად. Аაშშ-საც კი ჩინეთის ტრილიონობით დოლარი ვალი დაუგროვდა უკანასკნელ წლებში.¹ ჩინეთი 2001 წელს გახდა მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (World Trade Organization) წევრი, ხოლო 2010 წლიდან „ასაენთან“ გაფორმებული ექსკლუზიური ორმხრივი ხელშეკრულებით ამ ორგანიზაცია-სთან მოვაჭრე უდიდესი სუბიექტია. ქვეყანა 2049 წლისათვის გეგმავს განვითარებული ქვეყნების რიცხვში შესვლას, სოციალური ფონის გაზრდას, კეთილდღეობის დონის ამაღლებას.

მართალია, ჩინეთის შთამბეჭდავი ეკონომიკური მიღწევები აქვს, თუმცა, მეორე მხრივ, ბოლო პერიოდში მასზე აღინიშნება გლობალური კრიზისის გავლენის ნიშნები. ჩინეთის მშპ-ს ზრდის მაჩვენებელმა თავის მაქსიმუმს მიაღწია 2007 წელს, როდესაც ეს მაჩვენებელი იყო 14.2 %. ამ დროიდან მოყოლებული, აღინიშნება ამ მაჩვენებლის ყოველწლიური კლება. მაგალითად, 2014 წელს იყო 7.4% ხოლო 2015 წლის პირველ კვარტალში 6.8%.²

ინდოეთი. ინდოეთი დღესდღეობით მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობით მსოფლიოში მე-10 ადგილზეა. იგი არის ექსპორტ-იმპორტის რაოდენობით მსოფლიოში ერთ-ერთი წამყვანი ქვეყანა. ჩინეთის მსგავსად, ინდოეთსაც გააჩნია უდიდესი დემოგრაფიული პოტენციალი და ჰუმანიტარული რესურსები, რაც გამოიხატება კვალიფიციური კადრების არსებობაში, რომელთაც უნდა შექმნან ქვეყნის მომავალი ეკონომიკური წარმატება. ქვეყანა თანდათანობით ერთვება აგრარული ქვეყნის ტიპიდან ინდუსტრიალიზაციისაკენ და მიდის უფრო შორსაც – ინდოეთში ბოლო წლებში დაწინაურდა ე.წ. „Hi-tech“ წარმოება, აქ იქმნება მსოფლიოს ტრანსნაციონალური კორპორაციების („ტნკ“) ქარხნული წარმოების პროდუქტი. ქვეყნის ეკონომიკის 20%-მდე წარმატებით გადართულია ტექნოლოგიის წარმოებაზე.³

1 The World Bank, China Overview <http://www.worldbank.org/en/country/china/overview>

2 Barone Barbara and Robert Bendini, China: Economic Outlook, 2015, (European Union, 2015). [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA\(2015\)549063_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA(2015)549063_EN.pdf)

3 Trade Economy, India GDP Annual Growth Rate <http://www.tradingeconomics.com/india/gdp-growth-annual>

ყოველივე ზემოთთქმულის მიუხედავად, უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ქვეყანას ეკონომიკის მხრივ არასტაბილურობა ახასიათებს. მაგალითად, მსოფლიო ბანკის მონაცემებით, ის თავისი მშპ-ის წლიური ზრდის მაქსიმალურს 2010 წელს აღწევს და შეადგენს 10.4%-ს, თუმცა 2011 წლიდან უკვე ეს მაჩვენებელი მკვეთრად ეცემა – 6.6%-მდე, 2012 წლისთვის არის 5.1%, მაგრამ მომდევნო წლიდან კვლავ მატება აღინიშნება და 2014 წლისთვის ეს მაჩვენებელი არის 7.3%.¹

ბრაზილია. მიუხედავად იმისა, რომ 60-იან წლებში ბრაზილიის ეკონომიკა საკმაოდ ნელი ტემპით ვითარდებოდა, მთავრობის ახალმა პოლიტიკამ, რომელიც ცნობილია, როგორც „განვითარების ბრაზილიური მოდელი“, მნიშვნელოვნად დააჩქარა ეროვნული ეკონომიკური პოტენციალის წინსვლა. ეს ქვეყანა დღესდღეობით მსოფლიოში მეშვიდე ქვეყანაა მშპ-ის მოცულობით. მას აქვს აბსოლიტურად თავისუფალი საბაზრო სივრცე და ლიბერალური კანონმდებლობა, რაც ეკონომიკის განვითარების კარგ მიკროკლიმატს ქმნის. უკანასკნელ დეკადში ბრაზილიამ ააღორძინა ტექნიკური მანქანათმშენებლობის დარგები, ატლანტის ოკეანის შელფურ ზონაში აღმოჩნდა ნავთობის მსხვილი უბნები, რაც ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის ძალზედ მნიშვნელოვანი ნიშანდობლივია.

თუმცა, ბოლო პერიოდში ნაკლოვანებები მის ეკონომიკასაც ახასიათებს, მაგალითად, 2015 წლის უკანასკნელი მონაცემებით ქვეყანაში ინფლაციის მაჩვენებელი 10%-ით გაიზარდა წინა წლებთან შედარებით. ასევე მნიშვნელოვანია, რომ უმუშევრობის მაჩვენებელი 7.9%-ს გადასცდა.²

რუსეთი. რუსეთის ეკონომიკა მეტწილად დამოკიდებულია ნავთობის ფასებზე, მსოფლიო საფონდო ბირჟებზე და გაზის ექსპორტზე. გარდა იმისა, რომ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების უმრავლესობა რუსულ გაზზეა დამოკიდებული, ქვეყანა უდიდეს

1 The World Bank, GDP GWORTH, (Accessed December 21, 2015) <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?page=1>

2 CNBC, Brazil's Economy Takes The Good With The Bad (Accessed December 20, 2015). <http://www.cnbc.com/2015/11/19/brazils-economy-takes-the-good-with-the-bad.html>

ბაზარზე – ჩინეთში ექსპორტზე გავიდა. გარდა ამისა რუსეთი აქტიურად თანამშრომლობს ცენტრალური აზიის გაზის რესურსებით მდიდარ ქვეყნებთან (თურქმენეთი, უზბეკეთი) და არსებობს რეალური შესაძლებლობა, რომ რუსულმა გაზპრომმა ამ ქვეყნების რესურსების რეალიზაციის უფლება შეითვისოს „ევროპულ ფასებში“ და დარჩეს დომინანტი ამ უმნიშვნელოვანესი რესურსის ბაზარზე.

ამჟამად კი რუსეთის ეკონომიკა მეექვსეა მსოფლიოში მოცულობით, ხოლო 2000 წლიდან 2012 წ. ქვეყნის ექსპორტი 160%-ით გაიზარდა. თუმცა, უახლოეს მონაცემებს თუ გადავხედავთ, დავინახავთ, რომ 2015 წელს რუსეთის ეკონომიკაში მკვეთრი უარყოფითი ტენდენციები შეინიშნება – თუ 2010-2014 წლებში მისი მშპ-ს ზრდის მაჩვენებელი ყოველთვის დადებითი იყო, 2015 წელს ის უარყოფითია და მე-3 კვარტალში დაახლოებით – 4.5%-ს აღწევს.¹

სამხრეთ აფრიკა. BRICS-ის წევრი სხვა ქვეყნებისაგან განსხვავებით, სამხრეთ აფრიკის ეკონომიკა რეგიონული მამუტაგებებისაა, მას ააქვს შესაძლებლობა გაბატონდეს კონტინენტზე, თუმცა არ მოეპოვება რესურსები, ითამაშოს მსოფლიო ეკონომიკურ გიგანტის როლი. მიუხედავად ამისა, იგი მნიშვნელოვანი გეოსტრატეგიული მდებარეობით გამოირჩევა და წარმოადგენს ტიპურ სამხრეთულ ძალას. 1990 წლის ბოლოდან დღემდე სამხრეთ აფრიკის ეკონომიკის მოცულობა გაიზარდა 3 ჯერ, მიაღწია რა 450 მილიარდიან ბიუჯეტს. ქვეყანაში ეკონომიკის პირველადი და მეორადი დარგები დომინირებენ (ჯამში 65%), რაც შესაძლოა გარკვეულ შემაფერხებელ ფაქტორს წარმოადგენდეს ეკონომიკური ზრდის თვალსაზრისით.²

2015 წლის მონაცემებით სამხრეთ აფრიკა მე-2 უდიდესი ეკონომიკის მქონე ქვეყანაა აფრიკის რეგიონში. ქვეყანა მდიდარია ბუნებრივი რესურსებით და არის პლატინის, ოქროს, რკინისა და

1 The National Interest, Russia's Economy: What Do The Numbers Tell Us? (Accessed December 21, 2015). <http://nationalinterest.org/blog/the-buzz/russias-economy-what-do-the-numbers-tell-us-14300>

2 Statistics South Africa, Economic Growth http://beta2.statssa.gov.za/?page_id=735&id=1

ქრომის წამყვანი მწარმოებელი. 2015 წლის პირველ სამ კვარტალში აქ შეინიშნება მშპ-ის 0.75-იანი ზრდა, რამაც აღმოფხვრა ამ მაჩვენებლის 1.3%-იანი კლება წინა პერიოდში. მშპ-ს ზრდის ტემპი სამხრეთ აფრიკაში 1993 წლიდან 2015 წლამდე საშუალოდ 2.99% იყო. თუმცა, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ სულ რამდენიმე წლის წინ მას ამ მაჩვენებლის ზრდის საკმაოდ მაღალი უარყოფითი მონაცემები ჰქონდა და ეს იყო 2009 წლის პირველ კვარტალში, -6.1%.¹

ორგანიზაციის ახალი განვითარების ბანკის სამიზნე არეალი სწორედ აფრიკის განვითარებადი ქვეყნებია. ორგანიზაციის სამიტებზე მთავარი განსახილველი საკითხები იყო ტექნიკური მანქანათმშენებლობის, ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა და ეკონომიკის მესამეული დარგების განვითარებისათვის მჭიდრო კოოპერაცია წევრ სახელმწიფოებს შორის, რათა მიღწეულ იქნეს მათი როლის გაზრდა უახლოეს მომავალში საერთაშორისო სისტემაში. განსაკუთრებული ყურადღება კი ეთმობა ენერგეტიკულ სფეროში თანამშრომლობასა და ვაჭრობის სექტორს.²

BRICS-ის როლი მნიშვნელოვნად იზრდება „სამხრეთ-სამხრეთის თანამშრომლობაში“ (South-South Cooperation) სამი მიმართულებით, ესენია: პოლიტიკური დამოუკიდებლობა ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის წევრი ქვეყნებისაგან, ვაჭრობის სფეროში თანამშრომლობა, ტექნოლოგიური Know-how-ის მიღწევების გაცვლა. ბრაზილია მოიაზრება სამხრეთ ამერიკის რეგიონალ ლიდერად, აქვს ეკონომიკური შეთანხმებები სამხრეთ ამერიკის 11 ქვეყანასთან. ის ეხმარება განვითარებად ქვეყნებს, ყოველწლიურად გამოყოფს ბიუჯეტიდან თანხას, რითაც ცენტრალური რეგიონების ქვეყნების (პარაგვაი, ბოლივია) ეკონომიკა იცვება. ბრაზილიას თავად აწუხებს სოციალური პრობლემები, თუმცა, ქვეყანაში სოციალური ფონი მაინც უმჯობესდება. რუსეთის კაპიტალი და

1 South Africa GDP Growth Rate, Trading Economics, (Accessed December 21, 2015). <http://www.tradingeconomics.com/south-africa/gdp-growth>

2 European Parliament, The role of the BRICS in the World, http://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_9_politikalar/1_9_8_dis_politika/The_role_of_BRICS_in_the_developing_world.pdf

ფინანსური რესურსები ძირითადად მიმართულია ცენტრალური აზიის რეგიონისა და საჰარის სამხრეთი აფრიკის ქვეყნებისკენ. ინდოეთი, მიუხედავად იმისა, რომ მისი მოსახელობის მესამედზე მეტი სიღარიბის ზღვარს ქვემოთაა, დახმარებას უწევს ნეპალს, ბუტანს, შრი-ლანკას, მიანმარსა და მალდივს. ინდოეთი აფრიკის “განვითარების ინიციატივაში” (New Partnership for Africa’s Development - NEPAD) არის მსხვილი მონაწილე. აგრეთვე ტექნიკურ დახმარებას უწევს ინდოეთ-აფრიკული თანამშრომლობის ორგანიზაციას, ანვდის ტექნოლოგიებს და ა.შ. ჩინეთის განვითარების ბანკი ძირითადად აფრიკაზეა ორიენტირებული. ის მოქმედებს კონგოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, ანგოლაში, სუდანში. შნორედ ამ ქვეყნებშია ყველაზე მეტი “ჩინური კრედიტი”, შესაბამისად, განუხრელად იზრდება ჩინეთის გავლენაც რეგიონში. სამხრეთ აფრიკა კი 2008 წლის “უზუნტუს დიპლომატიის” ფარგლებში ცდილობს მეზობელს ქვეყნებს დაეხმაროს სოციალური ფონის ამაღლებასა და მშვიდობის უზრუნველყოფაში.¹

„BRICS MAGAZINE“ BRICS -ის სამომავლო განვითარების 4 შესაძლო სცენარს გვთავაზობს:

1. BRICS-ი სამომავლოდ შეინარჩუნებს განვითარებადი ერების კლუბის სტატუსს.
2. გაიზრდება მისი გავლენა საერთაშორისო დღის წესრიგზე პოლიტიკური ინტეგრაციის ინსტრუმენტების გამოყენებით, როგორებიცაა გაფართოება და პოლიტიკური ალიანსის შენება.
3. გაფართოვდება მისი ეკონომიკა და წევრებს შორის ვაჭრობა, მათი ეკონომიკური ინტეგრაციის გაძლიერებით და სრულფასოვანი ეკონომიკური კავშირის შექმნით.
4. BRICS-ი განახორციელებს არა მხოლოდ ეკონომიკურ, არამედ პოლიტიკურ და კულტურულ ინტეგრაციასაც. თუკი ეკონომიკური ინტეგრაცია მნიშვნელოვნად გაიზრდება, ეს წევრ

1 Geetanjali Sharma, Regionalism and BRICS: Understanding BRICS' Trade Policy Agenda in the Era of Growing

Regional Trade Agreements <http://www.jgls.edu.in/JindalGlobalLawReview/pdf2/8.pdf>

ქვეყნებს საშუალებას მისცემს მიაღწიონ საკმარის გლობალურ კონკურენტულ უპირატესობას.¹

თუ გავითვალისწინებთ იმ გამოწვევებს, რომლებზეც ნაშრომში გავამახვილეთ ყურადღება და იმ მზარდ პრობლემებს, რომელთა წინაშეც წევრი სახელმწიფოები აღმოჩნდნენ, ლოგიკურია ეჭვი შევიტანოთ ჩამოთვლილი დებულებების სიცხადეში.

აღსანიშნავია, რომ საკმაოდ გავლენიანი გამოცემები წერენ ბრიქსის ეკონომიკურ პრობლემებზე. ბრაზილიის, რუსეთის, ინდოეთის, ჩინეთისა და სამხრეთ აფრიკის მცდელობა, რომ ერთმანეთს დაუკავშირონ საკუთარი ეკონომიკები საკმაოდ სარისკო ქმედებაა. ჩინეთი, რომელიც თავისი მზარდი ეკონომიკით მონიწივს პოზიციებს იკავებდა მსოფლიო ბაზარზე, ახლა მნიშვნელოვან შემაფერხებელ ფაქტორად იქცა გაერთიანებაში. ამან გლობალური ფინანსური ბაზრის ცვლილება და ქვეყნების ფინანსური მდგომარეობის გადაჯაჭვა გამოიწვია.

არსებობს ვარაუდიც, რომ ბრაზილია და ჩინეთი მალე სერიოზული ფინანსური პრობლემების წინაშე დადგებიან. სამხრეთ აფრიკის ვაჭრობის მინისტრი აცხადებს, რომ ურთიერთობები და სიტუაცია წევრ ქვეყნებს შორის გაცილებით გართულდა, ახალი გამოწვევის წინაშე დგომა თვალსაჩინოა და ზომებიც აუცილებლად მისაღები.²

დასკვნა

BRICS წარმოადგენს საკმაოდ საინტერესო შემთხვევას საერთაშორისო სისტემაში, ეს არის ორგანიზაცია, რომელიც ემყარება ხუთი განსხვავებული ტიპის ქვეყნის ერთობას და ასევე მოიცავს ვრცელ გეოგრაფიულ არეალს. რუსეთის, ჩინეთის, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის, ბრაზილიისა და ინდოეთის კავშირმა ამ ქვეყნების ეკონომიკური პერსპექტივებიდან გამომდინარე შეძლო მნიშვნელოვანი ნაბიჯების გადადგმა და მრავალმხრივი

¹ <http://bricsmagazine.com/en/articles/imagined-brics-four-scenarios-of-the-future>

² <http://www.usnews.com/news/articles/2015/09/15/brics-bloc-faces-cloudy-future>

ურთიერთობების განვითარება. ექსპერტთა წრეებში საუბარი მის განვითარების კიდევ უფრო დიდ შესაძლებლობებზე ნამდვილად არაა საფუძველს მოკლებული, მაგრამ ამავედროულად გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ბრიქსის წევრების ეკონომიკური მდგომარეობა მიმდინარე პერიოდში მნიშვნელოვან კითხვის ნიშნებს ბადებს. რატომღუნდა, წევრი ქვეყნების სიძლიერე განსაზღვრავს მთლიანად გაერთიანების სიძლიერეს და ქმედითუნარიანობას, ამ ყველაფრის გარეშე მისი არსეობა შესაძლებელია სერიოზული კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგეს. ამ დრომდე ბრიქსი საერთაშორისო სისტემაში უფრო და უფრო ძლიერდება, რაც ტექსტში მიმოხილული მონაცემებითაც ჩანს, მაგრამ ამავედროულად ის ფაქტიც გასათვალისწინებელია, რომ სამომავლო პერსპექტივაში წევრ ქვეყნებში მიმდინარე მოვლენები მის სიძლიერეს და ქმედითუნარიანობას მნიშვნელოვან საფრთხეს უქმნის.

გამოყენებული ლიტერატურა:

- BARONE, Barbara, and Roberto BENDINI. 2015. *China: Economic outlook, 2015*. Accessed January 30, 2016. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA\(2015\)549063_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549063/EXPO_IDA(2015)549063_EN.pdf).
- n.d. *BRIC Countries _ Background, Key Facts, News and Original Articles*. Accessed February 1, 2016. <http://globalsherpa.org/bric-countries-brics/>.
- Chen, Dingding . 2014. *3 Reasons the BRICS' New Development Bank Matters*. July 23. Accessed January 30, 2016. <http://thediplomat.com/2014/07/3-reasons-the-brics-new-development-bank-matters/>.
- 2015. *China*. The World Bank.
- Desai, Raj M. , and James Raymond Vreeland. 2014. *What the new bank of BRICS is all about*. July 14. Accessed January 30, 2016. <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2014/07/17/what-the-new-bank-of-brics-is-all-about/>.
- 2015. *Economic Growth*. Statistics South Africa.
- n.d. *GDP growth (annual %)*. The World Bank. Accessed Janu-

ary 28, 2016. <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?page=1>.

● Kissi, Dawn . 2015. *Brazil's economy takes the good with the bad*. November 22. Accessed January 29, 2016. <http://www.cnbc.com/2015/11/19/brazils-economy-takes-the-good-with-the-bad.html>.

● MORAZÁN, Pedro. 2012. *THE ROLE OF BRICS IN THE DEVELOPING WORLD*. DIRECTORATE-GENERAL FOR EXTERNAL POLICIES OF THE UNION .

● Naudé, Wim, Adam Szirmai, and Alejandro Lavopa. 2013. "Social Science Research Network." <http://papers.ssrn.com/>. August. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2314838.

● Sharma, Geetanjali . 2014. "Regionalism and BRICS: Understanding BRICS' Trade Policy Agenda in the Era of Growing Regional Trade Agreements." *Jindal Global Law Review* 5 (1). Accessed January 25, 2016. <http://www.jgls.edu.in/JindalGlobalLawReview/pdf2/8.pdf>.

● 2015. *Trading Economics*. November 30. Accessed January 28, 2016. <http://www.tradingeconomics.com/india/gdp-growth-annual#>.

● 2015. *Trading Economics*. November 24. <http://www.tradingeconomics.com/south-africa/gdp-growth>.

● Wilson, William . 2015. *Russia's Economy: What Do the Numbers Tell Us?* November 10. Accessed January 28, 2016. <http://nationalinterest.org/blog/the-buzz/russias-economy-what-do-the-numbers-tell-us-14300>.

**THE NEW ECONOMIC ACTOR OF INTERNATIONAL
RELATIONSHIPS: BRICS IN ACTION,
ITS POTENTIAL AND PROSPECTS**

**Salome Oniani, Zura Gamtenadze, Amza Chargazia,
Tamta Kavlelashvili, Tinatin Beshkenadze**
TSU, Bachelor Students , Third and Fourth Year.

RESUME

In this article is given an analysis of one of the largest economic union, “BRICS” and its economic-financial characteristics. There will be shown an explanation, in which purposes was this union created, in which directions it works and on which regions or spheres it is oriented more. For providing the detailed information about “BRICS”, there will be chapters about each member: Brazil, India, China, Russian Federation and South Africa, a brief review and current condition of them, as well as their focus areas. In addition, there will be analyzed the relationship between member countries, which covers political and economic aspects. In the end we will offer some possible options of developing “BRICS”.

Key Words: BRICS, Alternative System, Financial Assistance, Trade.